

Előfizetési árak:
 évi 8 kor., félévi 4 kor.,
 negyedévi 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések másra kelt árak szerint.
 A lap megjelenik minden o-
 sztörtékön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 bova a lap szellemi részét illető
 közlemények külföldiek.
 Keziratok vissza nem adandók.
 Kivétel: István-utca 9.
 bova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek külföldiek.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

A női kézimunka szerepe.

Ujpest, június 26-án.

A ki polgári leányiskolánk növendékeinek kézimunkáit a vizsgálatok napjai alatt megtekintette; a ki női ipariskolánk kézimunka kiállítását a jövő hétfői vizsga alkalmával megtekinti: az akár érdekelt szülő, akár tanügybarát, nagy lelki gyönyörűséggel tért és fog térni házi tűzhelyéhez, mert meggyőződött és meggyőződik róla, hogy mindkét helyen jeleskedtek a növendékek a kézimunkában.

E helyütt nem foglalkozhatunk sem a polgári leányiskola sem a női ipariskola növendékeinek kézimunkájával részletesen, de foglalkozunk: a női kézimunkával állami és társadalmi szempontból leginkább azért, *hogy el ne rontsák a családban azt, a mit az iskola megkezdett.*

A női kézimunka ősidőktől fogva s már akkor is, amidőn még csak csirájában volt, jelentős szerepet játszott a családi életben. A nő sorsa mindenha össze volt kötve a tüvel, s általában kimondhatjuk: valahányszor a női kézimunka virágzásnak indult és elterjedt, mindannyiszor egészségesebb volt a családi élet és magasabb fokon állott a női tiszteltettség. Az erkölcsi romlás idejében nem lehet divatos a női kézimunkával való foglalkozás, mert ehhez az otthon és a szolidaritás szeretete szükséges.

Az ő ember feleségétől egész a mi modern ideges asszonyunkig, kellemes

időtöltése, passziója volt a nőnek a szövés, hímzés stb. Ezer éves tradícióval bír ez a házi foglalatosság s mögötte áll a nő, mint mester. Eleinte nem egyéb, mint a házi szükséglet kielégítője, de midőn az emberiség életében feltűnik az ipar s fejleni kezd a kereskedés: a női kézimunka is fontos termelési tényezővé lesz.

Egyik helyen ügyesekbék a nők. Izléseesebb, formásabb, tetszetősebb portékát csinálnak, mint másutt. Rögtön észreveszik, hogy nagyobbérték rejlik a szebben, mint ebben s a kereskedés révén viszik helyről-helyre. A női kézimunka ekkor már nemcsak a házi szükséglet kiegészítőjeként, hanem ipari foglalkozásként lép fel, s mint ilyen nagy jelentőséggel bír nemzetgazdasági szempontból. Emeli a közforgalmat s a nép vagyonsodását.

Gobelin, patyolat, csipke, szőnyeg, ruhadarab stb. stb. mind nagy forgalommal bírnak s a társadalomban mindennapi szükségletek. A nők a lakásdíszítésénél, a változó divat követelésénél minduntalan nagy összegeket adnak a kézimunkáért *s ezek az összegek, olyan mennyiségben maradnak benn a házában, vagy vándorolnak ki idegen földre, a mint valamely nép szépet és eredetit tud felmutatni a női kézimunkákban.* Közmondás tartja: szomszédunk csalóányát szivesebben hallgatjuk a miénkénél. Nos igen, az idegen portékát mindig más szemmel néz-

zük, mint a miénket. Ameddig szebb és jobb az idegené, addig pénzt adni érte szabad, sőt érdemes. Törekedni kell azonban egyrészt, hogy a saját portékáink is ne csak nekünk, hanem másnak, például a szomszédunknak is tetszék, másrészt pedig nem szabad lebecsülni és kicsinylő szemmel nézni a saját kezünk munkáját sem, csak azért, mert „a szomszédunk csalóányja is szépen énekel!”

Sajnos, amióta a nők szerepköre kibővült; amióta új női típusok jöttek létre; amióta a férfias foglalkozások néhez, fárasztó és rögzős terére léptek: azóta már nem olyan általános házi gyakorlat a kézimunka. Pedig az emancipált, az önálló nő is csak addig keresett csak addig becsült: amíg nőies; pedig csak az olyan otthon, az olyan lakás szép igazán, a melynek a nő finom kézimunkája kölcsönöz díszet; pedig a kézimunka mint keresetforrás sokkal jobban simul a nő egyéniségéhez, sokkal megfelelőbb a nő erejéhez, mint bármi más úgy nevezett „diplomás” kenyérkereset.

Sok nő azért nem barátokzik a kézimunkával, mert elszoktatták tőle a nevelés folytán. Ez hiba, nevelési hégzag, mert a helyes és egészséges uton járó nőnevelés éppen azt parancsolja, hogy a modern leánynevelésnek nem szabad mellőzni a kézimunkát, ellenkezőleg: súlyt kell fektetni rá, mint a nőiesség egyik külső nyilvánulására s mint olyan

Rosz nyelvek.

— Elbeszélés. —

Irta: Brankovics György
(Folytatás.)

— Igaza van, Dombly úgy is csak kihasználta, míg máshol talán a jövőjét alapította volna meg.

— Hagyjuk ezt uram! Beszéljünk inkább az ajánlatáról, amelyet én csak bizonyos feltételek mellett vagyok hajlandó elfogadni.

— Tessék azokat elősorolni.

— Először is azon állást akarom a házában elfoglalni, a mely különben a ház urnőjét illeti meg. A szolgazemélyzet alattam áll s inasokkal együtt nekem tartozik engedelmességek. Egy külön szobát kapok, s az asztalnál önnel étkezem.

— Hisz ez magától értődik! Mondá Pataki.

— Igen, de még egyet. Az ön üzlete rosszabbul megy, mint azelőtt s el van hanyagolva. Bejövöt láttam, hogy rendtelenség uralkodik az állványokon. Ezt én nem tűrhetem, ellenkezik a természetemmel, ahol én működöm, ott előkelőségnek kell uralkodnia.

— Nem tagadom, — mondá Pataki — hogy feleségem halála után elhanyagoltam egy kissé az üzletemet, a rosszabbodásnak azonban leginkább Dombly az oka, akivel nem valék képes versenyezni.

— Nem vala képes!... ismétlé az özvegy... Mondja inkább, hogy mindent rábizott a sorsra, meg a hogy megy, ennek azonban nem szabad tovább így lennie, ép-

pen azért feltételeim közé tartozik az is, hogy a kereskedésbe is beleavatkozhatok. Rokon-nomnál is úgy volt!

— Minden feltételét elfogadom! mondá kezeit dörzsölve Pataki. Ön a ház urnője s ezzel minden ki van fejezve. De mondja csak Keletyné asszony tényleg olyan vagyonos Dombly ur.

— Olyan gazdag, mint a minőnek az emberek mondják, nehezen lesz; de minden esetre szép összeget hozhatott Amerikából.

— Hej az az Amerika, sok embert tett már milliommossá.

De vajjon miért hajózott az Ujvilágba? Hiszen alig volt akkor husz esztendő.

— Az okát nem tudom. Csak annyit hal-lottam, hogy uloljára Budapesten volt alkal-mazva a „Fortunához” címzett bank-háznál.

— Előkelő bankház, s valószínűleg a fe-gyelem nem tetszett az urfinak, az elől me-nekült el.

— Valószínűleg úgy lesz! fejezé be az özvegy. És most jó éjszakát Pataky ur. Négy hét mulva bevonulok házába, addig azonban szigorú titoktartást kérek.

Az új szövetségársak szívélyesen váltak el egymástól. Mindegyik tisztában volt azzal, hogy milyen okból s milyen ezéla szövete-kezett egymással.

Az a felfedezés, hogy Dombly a híres „Fortuna” bankháznál volt alkalmazásban nagy szöveget ütött Patakinak a fejébe. Ilyen helyet nem szokott az ember fontos ok nélküli elhagyni. De vajjon mi volt az ok? A kántor abban az időben — úgy emlékezett rá mintha tegnap történt volna — hamarosan elutazott néhány napra s midőn visszatért, kitérő válaszokat adott utazásának ezéjáról és eredményéről. Később azután hírül adta,

hogy Ferencz már rég Amerikában van s hogy jól megy a sorsa!

— Hop meg van! kiáltá egyszerre Pataki s egy üzleti könyvet vett le az egyik polcz-ról s abban lázasan lapozgatva egyszerre ujongva olvasá:

„Csolnaki Károly magán-detektív intézete. Budapest. A legszigorubb titoktartás mellett üzleti és családi természetű felvilá-gosításokat nyújt bel és külföldi egyénekről tíz forintnak az előre beküldése mellett.”

— Ennyit feláldozhatok! mondá magá-ban s rögtön íróasztalához ült s megírta az illető intézethez a tudakozó levelet.

A válasz nem sokáig váratott magára. Egy hét mulva ismét magához kérette az özvegyet azon üzenettel, hogy: „nagyon fontos híreket kapott.”

E fontos hírek — így okoskodott Kele-tyné — csak Ferenczre vonatkozhatnak s ha azokat Pataki fontosaknak tartja, akkor csak rosszak lehetnek. Szent Isten, ha e hi-rekkel meg lehetne akadályozni Ferencz és Katicza egybekelését?! Ha a közvéleményt, mely Domblynak kedvezett, e hírekkel ellen-kező irányba lehetne terelni?! Ha még reá szorulna?!

Türelmetlenül várta az estét s dobogó szívvel sietett Patakihoz, aki örömmel nyuj-totta át neki a Csolnaki hosszú levelét, a melyben világosan meg volt írva, hogy Dombly Ferencz a „Fortuna” bankháznál háromszáz forintot sikkasztott s ezért hat heti fogságra ítéltetett.

Keletyné kétszer is átolvasta a levelet s azután kicsinylőleg mondá:

— Mit ér ez? akkor egy éretlen kölyök volt! Ezt ma senki se fogja neki rosz néven venni.

foglalkozásra, a melynek ma éppen olyan fontos szerepe van, mint volt bármikor.

Sok nő azt mondja, hogy a tüvel való bánás idegessé tesz és rontja a szemet. Hogy a női kézimunkánál is kell gondolkodni és figyelni az igaz, de szent igaz az is, hogy minden tulhajtott szellemi munka károsan hat az idegrendszerre akkor, ha nem ellensúlyoztatik megfelelő fizikai mozgással. Tessék tehát a tüvel való foglalkozást ellensúlyozni, tessék a testnek is munkát adni, s ne csak a szellemnek.

Sok nő azt gondolja, hogy a kézimunka nem illik a „modernség“ fogalmához. Szó sincs róla. Nagyon is illik, éppen úgy illik, mint a zongorázás, a hivataloskodás és mint bármely más. Sokkal modernebb, és tiszteletreméltóbb az a nő, a ki megvárja, megfoltozza a maga és a családja ruháját, mint az, a ki rongyos ingben zongorázik, rongyos harisnyában hivataloskodik, feslett nőnaljjal könyvel, avagy a maga és férje keresetét varronóknak adja, s gyatra gyári munka megvásárlására pazarolja.

Ne feledjük el, hogy az a nő, a ki tüvel bánva tervez is rajzol is: az a művészet felé közeledik. Ne feledjük el, hogy a női kézimunka színekkel és vonalakkal hat s a ki a színek és vonalak nyelvén valami összhangzatos szépséget, a saját hangulatát fejezi ki: az már művész. A női kézimunka tehát a maga művészi megnyilatkozásában, az iparművészetnek egyik ága. Az iparművészet pedig izlést terjeszt, és finomít. Demokratikus művészet, amennyiben eljuthat a szegény ember kis igényű hajlékába is. Nos, a női kézimunkának ilyen szerep is nyugszik a vállain. Vonalaival és színeivel szépséget terjeszt, élvezetet nyújt s izlés nevelő hatása van.

Vajjon melyik nőnek nincs izlésre szüksége? Vajjon mennyire mehet éppen a modern nő szépségizlés nélkül? Hiszen egész társadalmi szereplésében

— Nem-e? viszonzá Pataki. Talán tévedni méltóztatik. Gyarmathon hála Istennek van még elég ember, aki a tisztességes nevet nagyra becsüli s nem hajlandó olyan emberrel egy asztalhoz ülni, akinek ilyen fölt esett a becsületén. Azután, amit Jancsika elkövetett, azt János is megtehetette. Én nem hiszem, hogy Dobby becsületes eszközökkel szerezte Amerikában a vagyonát. Csak azt is megtudhatnók valahogy!

— És ha meg is tudnók — mondá az özvegy — nem volnánk képesek bebizonyítani. Amerika messze van. Köszönöm Pataki ur, hogy közölte vélem a dolgot, de nem hiszem, hogy ezzel a levéllel valamit el lehetne érni.

— Majd meglátjuk! válaszolá Pataki. Egyébként hagyjuk ezt most. A külön szobája már be van rendezve. Reményilem két hét múlva beköltözködik. A fogadtatással meg leend elégedve.

Keletyné látszólag nyugodtan távozott. A közönyt azonban csak szimlelte, s bensejében olyan eszköznek tartotta Csolnaki levelet, a melylyel Kék Katieza szívében éles sebet ejthet s egyelőre neki ennyi és elég.

Másnap délután a néhány órányira fekvő N. ...-be utazott nővérehez, ahonnan még az nap este visszatért; az éj leple alatt, a rozszul világitott fő-utezán haladt végig a s postáépület levélszekrényébe egy levelet dobott be, anélkül, hogy ott egy félmásodpercnel tovább tartózkodott volna.

Másnap nemesak Kék nyomdász, hanem Kék Katieza kisasszony számára is hozott a postás egy levelet, amelynek sorait remegve és elsápadva olvasta végig. Nem volt ugyan előtte új dolog, a mit a levél mondott, közölte azt már vele maga Dobby Ferencz is, a lábái azonban még sem bírták eltartani s kénytelen volt a legközelebbi székre hanyatlani.

folyton alkalmaznia kell. Hiszen szépizlés nélkül nem is egzisztálhat társadalmilag. Hiszen csak az izlés segítségével tudja lakását csinosan és összhangzatosan berendezni s diszkrét eleganciával öltözködni.

A túlforgatás valóban még akkor is jó, ha időtöltésképpen foglalkozik házi munkával a leány.

Azon kell tehát minden szülőnek lenni, hogy az iskolában megtanult kézi munkát otthon is szeretettel és ambícióval folytassa a leány; azon kell mindnyájunknak lennie, hogy a leánynevelésben még a mainál is nagyobb súlyt fektessenek a kézimunkára; azon kell lenni legfőképpen azért, mert fontos *nemzetgazdasági és erkölcsi* érdek rejlik a női kézimunka szereplésében.

Tanévzárás a polgári fiúiskolában.

Csendes és komoly munkásság után e hó 27-én zárja be a helybeli polg. fiúiskola működésének nyolczadik évét. A kitünően vezetett intézet e rövid idő alatt annyira felvirágozott, hogy látogatottságra nézve a főváros után első helyen áll. Noha idáig hét osztályban évenként 400 tanuló nyert oktatást, az intézet eddigi helyisége mégis szűknek bizonyult, mivel tanterem hiánya miatt az első osztályba jelentkezők közül mindannyiszor 60—70 tanulót volt kénytelen visszautasítani az igazgatóság. Wlassics miniszter belátta a helyzet tarthatatlanságát s a polgári fiúiskola számára minden kívánalmaknak megfelelő tágas és modern palotát emeltetett. A jövő tanévtől kezdve tehát új hajlékában nyílik meg az iskola s a miniszter új tanerők kinevezése által lehetővé teszi az osztályok szaporítását is.

A lefolyt tanév munkásságát egy időre megakasztotta ugyan a ragályos betegség okozta 5 hetes szünet, de a tantestület fokozott buzgalommal pótolta a kénytelen mulasztást s az előirt tananyagot teljesen bevégezte.

Előmenetel tekintetében az általános osztályzat statisztikája az idén rendkívül kedvező, mert az osztályisméltésre utasítottak száma alig haladja meg a 4%-ot. Az ifjúság magaviseletét illetőleg a szülők közönyösségéből származó gyermekes esinyek miatt többször kellett a tantestületnek és az igazgatóságnak közbelépnie, de a fegyelem végső eszközeinek alkalmazására nem volt szükség.

Az iskolát látogató ifjúság általános szegénységét jellemző körülmény, hogy az évi 6 frtos tandíj elengedéseért szegénységi bizonyítvánnyal a tanulók 74%-ka folyamodott; a miniszterium 51%-nak engedte el a tandíjat, s emiatt a fizetni nem tudó tanulók közül kinaradt 25.

A hazafiság és a kegyelet érzését fejlesztő ünnepeket minden alkalommal nagy dísszel ülte meg az intézet.

Tunulmányi kirándulásait a tudnivalók gyarapításán kívül testettedző és kedélyképző játékokkal kötötte egybe.

Különös figyelmet fordított a tanítási anyag bő keretében a vallás-erkölcsi nevelésre.

Osztályvizsgái a szülők élénk érdeklődése mellett szép sikerrel végződtek.

A tanítási eredmény egyik kiemelkedő pontja az iskola rajzkiállítás. A tanulók rajzolás képessége, — mely különösen a természet utáni rajzoktatásban és a magyar stíl kidomborodásában tűnik ki, elismerésre méltó.

Községünk középosztályának általános műveltségét gyarapító intézettel szemben, a

tanügyi hatóságok is teljes megelégedésüket nyilvánították.

Az elismerés oroszlanrésze a buzgó tantestület élén álló puritán jellemű igazgató érdeme, a kinek az iskola fejlesztése körül szerzett érdemeiért elismerésünkkel mi is szívesen adózunk.

H I R E K.

— A III. osztályu keresetiadó kivétési tárgyalásai f. é. június hó 30-án kezdődnek s bezárólag július 11-ig tartanak. A tárgyalás sorrendje a következő: *Június hó 30-án*: A fuvarosok, bérkocsisok, tehenészek, majorosok, piaczi árusok; — *Július hó 1-én*: A koresmárosok, vendéglősök, kifőzők; — *július hó 2-án*: a hentesek, mészárosok, paczalosok, csaposok, mosodások és ruhatisztítók; — *július 3-án*: a szatócsok; — *július 4-én*: a szatócsok; — *július 5-én*: a pékek, kenyérsütők, zöldségárusok, kofák, csirkések; — *július 7-én*: az ügynökök, alkuszok, pénzbeszedők, fakereskedők, asztaloskellékarusok; — *július 8-án*: az orvosok, ügyvédek, pénzintézetek, gyárosok, festők, szobrászok, rajzolóok, gyógyszerészek és szülésznők; — *július 9-én*: a kalap-, ruha-, rőfös- és divatárusok, bérlők, tőzsdések, élesztőárusok, óráskok, ékszerészek, aranyművesek, borkereskedők, edény-, játék-, üveg- és cipőkereskedők; — *július 10-én*: az építő-mesterek, csatorna-készítők, ácsvallalkozók, kéményseprők, vaskereskedők, zálogosok, temetkezési vállalkozók, fényképészek, kávéskok, czukrászok, sajt-, vaj-, tojás-, tej- és pálinka-árusok; — *július 11-én*: a eselédsszerzők, kertészek, ószeresek, báráz lánytartók és a vegyesek III. osztályu kereseti adóját tárgyalja az adókivétőbizottság. A tárgyalások minden nap délelőtt 9 órakor kezdődnek s délután 1 óráig tartanak. Figyelmeztetjük az adózó polgárokat, hogy személyesen jelenjenek meg a bizottság előtt s ne türelmetlenkedjenek, hanem a saját érdekükben várják meg a sorszámmukat.

— *Helyszini vizsgálat az aszfaltjárda-kivetés tárgyában.* Annak idejében dr. Mécsáros Károly által képviselve, több újpesti háztulajdonos felebbezést adott be az aszfaltjárda-kivetés ellen. — Ezt a felebbezést most bírálja el végső fokban a közigazgatási bíróság. A bírói ítélet meghozatala előtt megbízott Pestvármegye államépítészeti főnöke: *Kuklay* műszaki tanácsos, hogy a felebbezésben felhozott állításokra nézve, a melyekben rossz felmérésről, téves kivetésről, nem teljesített munka-felszámításról van szó, tartsa meg a helyszini vizsgálatot. *Kuklay* műszaki tanácsos folyó hó 23-án és 24-én időzött Újpesten s az aszfalt-szerződést, számadásokat, kivetésekét és műszaki felmérési adatokat alaposan átvizsgálta, sőt több helyen helyszini szemlét tartott s ott felméréseket eszközölt. A vizsgálat eredményét nem tudjuk, de a bíróság döntését kíváncsian várjuk.

— *A rákospalotai közigazgatási másod-jegyzői állás betöltésére* vonatkozólag, a „Társadalmi Lapok“ legutóbbi számában azon hírt közölte, hogy *Ivánka Pál* főszolgabíró az állást helyettesítés utján *Berényi Antal* újpesti jegyzővel fogja ideiglenesen betölteni. A „Társadalmi Lapok“ ezen híre nem felel meg a valóságnak, mert *Ivánka Pál* még gondolatban sem foglalkozott az ideiglenes betöltéssel, s ha foglalkozott volna is, a gondolatait senkivel sem szokta közölni egyrészt, másrészt pedig nem szorult rá a kitanításra, mert törvényben gyökerező jogait nagyon is jól ismeri. Az ilyen korai s minden alapot nélkülöző hírekkel rendszeren többet ártunk, mint használunk azoknak, a kiknek javát óhajtjuk előmozdítani.

— *Elöléptetés.* A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Bauer Soma* és *Klemmiesek Visontai Irma* újpesti állami polgári leányiskolai tanítót, illetőleg tanítónőt, a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába léptette elő.

— *Iskolai vizsgák sorrendje.* Az újpesti Atilla-, Baross- és Gyár-utezai áll. elemi iskolákban a vizsgák szintén f. hó 23-án kezdődtek meg f. hó 30-ig tartanak. Nevezetesen az *Atilla-utezai* iskolában június hó 26-án d. u. 2—4 óra közt a III. leányosztály, 27-én d. e. 8—10-ig az I. a. fiúosztály, 10—12-ig a III. a. fiúosztály, d. u. 2—4-ig a IV. fiúosztály, 28-án d. e. 8—10-ig az I. b.

fiosztály, 10—12-ig a III. b. fiosztály, d. u. 2—5-ig az V. fiosztály vizsgázik. Junius 30-án d. e. 9 órakor hálaadó istentisztelet és bizonyítványok kiosztása leend. A *Baross-utcai* iskolában junius hó 26-án délelőtt 8—10-ig az I. a. leány-, I. a. fiu-, I. b. leány-, III. b. leány- és V. leányosztályok a Rákóczy-utcai tanteremben, — a III. a. leány-, II. a. leány- és I. ez. leányosztályok a Vörösmarty-utcai tanteremben, d. e. 10—12-ig a III. a. fiu-, II. a. fiu- és I. ez. fiosztályok a Vörösmarty-utcai tanteremben. — A IV. leány-, II. b. leány-, I. b. fiu-, III. b. fiu- és IV. fiosztályok a Rákóczy-utcai tanteremben vizsgáznak. Junius hó 30-án Te Deum s azután a bizonyítványok osztatnak ki. Az egyes osztályok dolgozatai és a női kézimunkák a vizsga napján az egyes osztályokban ki vannak állítva. A *Gyár-utcai* iskolában junius hó 26-án d. e. 8—10-ig I. b. leányoszt., d. u. 2—4-ig II. fioszt., 27-én d. e. 8—10-ig II. leányoszt., d. u. 2—5-ig III. fioszt., 28-án d. e. 8—11-ig IV. leányoszt., d. u. 2—5-ig III. leányoszt. vizsgázik. Junius hó 30-án az értesítő-könyvecskékat adatnak ki.

— A községi szamvizsgáló bizottság e hét elején kezdte meg a működését s ez időszert nagy buzgalommal vizsgálja az 1899-ik évi községi számadásokat.

— A szénateri iskolák járdája. A közoktatásügyi kormány a Szénateren felépült új iskolák körül, majdnem 800 □ méter területben, a saját jószántából és költségén aszfalt járdát esináltat. A járdakészítés munkálataival *Schreiber Gyula* bízott meg.

— A Mautner-féle iparvasutnak műtanrendőri bejárása f. é. junius hó 23-án d. e. 10 órakor tartatott meg. A bejáratnál jelen voltak: *Schöpfkesz Sándor* főfelügyelő mint elnök, a közigazgatási-bizottság részéről: *Kemény Gusztáv* nyug. szolgabíró, dr. *Mészöly László*, *Cseresnyés István* mérnök, a vármegye részéről: *Ivánka Pál* főszolgabíró, a rendőrség részéről: *Kolozsváry Gyula* rendőrtanácsos, Ujpesti községrészéről: *Lindt J. bíró*, *Zsoldos János* főjegyző, *Hoffer Miksa* főmérnök, A vasuti vállalatok részéről: *Steller Antal* igazgató, *Lauffer L.* vezértitkár, *Sztrókay István* üzemmérnök, *Weisz J.* üzletvezető. A gyártelep részéről: *Mautner Mihály* gyártulajdonos s *Bottenstein* mérnök. Képviselve valának továbbá a vill. vasutak, a posta és távirda s az államvasutak. Hosszu és beható tárgyalás után a kereskedelmi miniszter képviselője s a bizottság elnöke a forgalmi engedélyt megadta, azzal a kikötéssel, hogy a reggeli órákban, midőn a közlekedés a Váci-úton igen nagy, egyáltalában nem szabad tolatni, a délelőtti folyamán pedig legfeljebb csak 2 vonat mehet az iparvágányon a gyárba, hogy a tolatás 10 percenél tovább nem tarthat s a tehervonat köteles a Vidéki vasut személyvonatának az elvonulását bevárni. Köteleztetett továbbá a gyári cég, az épített kitérő hosszában az utat teljes szélességében kikövezni.

— A „BUR” és „B. V.” vasut vágányainak az összeköttetése már csak rövid idő kérdése. A „BUR” vasut ugyanis junius hó 25-én megkezdte az István-utczának a vágányát építeni.

— **Veszeloyszky Béla temetése.** Rákospalota közigazgatási jegyzője, a férfikor küszöbén elhunyt *Veszeloyszky Béla* nagy részvétellel temettetett el f. hó 20-án d. u. 5 órakor. Az egyházi szertartást *Chobót Ferencz* plébános s pápai kamarás végezte s a koporsót, a gyászba borult nővérén *Veszeloyszky Mariska* férj. *Friedmann Ignác*znén, sógorán *Friedmann Ignác*zon és unokahugán *Friedmann Margitkán* kívül — *Ivánka Pál* főszolgabíró, a járás jegyzői kara, Rákospalota közönsége s Ujpesti Elöljáróságának egész tisztviselői kara kísérte ki a az örök nyugalom helyére, ahol a kartársak nevében *Szód községi jegyzője Schnapp Lajos* a járási jegyzői egylet elnöke mondott megható bucsubeszédet, azután dübörögve hullott a koporsóra a rög s a sirhalmot elfődték a szép koszorúk, melyek között ott volt Ujpesti községi jegyzői karának a babérlevelekből s fehér rózsákból font koszorúja is.

— A czirkuszló alatt. Lapunk belmunkatársát s községi jegyzőjét *Boda Aladárt* ritka és kellemetlen élvezetben részesítette f. hó 22-én az esti előadáson a Carré-féle czirkusz, a melynek egyik lova megcsuszott a porondon és kiesett a nézőtérre, az első

sorok éppen azon helyére, a hol *Boda Aladár* ült, a kinek nem lévén ideje helyéről elugrani a ló alá került. Hogy mit érzett a czirkuszló alatt *Krix-Krax* barátunk azt majd talán maga fogja egyszer lapunkban elmondani, de hogy a ló alól szerencsésen kiszabadították a czirkusz szolgálói, hogy sérülést nem szenvedett, arról mindenki meggyőződhetett, a ki hétfőn reggel a községházában megfordult. Az eset nagy riadalmat keltett a közönség körében, a mely azonban rögtön elesitult, míhely köztudomású lett, hogy baj ninesen.

— **Eljegyzés.** *Klein Izidor* helybeli lakos eljegyezte *Seidner Teréz* kisasszonyt, Ujpestről.

— A református egyház tánczvizgalma f. hó 21-én nem sikerült olyan jól látogatottság tekintetében mint az előző években. Ennek oka bizonyára abban rejlik, hogy a férjek feleségeik, az apák leányaik egészségét féltették a hideg időjárástól, mely a szabadban való tartózkodást, ha nem is lehetetlenné, de igenis kellemetlenné és veszélyessé tette az egész junius folyamán. A jelenlévő előkelő közönség daczára ennek igen jól mulatott s a tánczó párok vígan jejtették *Weigle Sándor* főtánczrendezővel az élükön a különböző tánczokat egész reggeli öt óráig, amidőn azután mély esend borult az egész rákospalotai parkra.

— Az iparostanoncz iskolák vizsgái. Az ujpesti iparostanoncz-iskolákban f. é. junius hó 29-én (vasárnap) d. u. fél 4 órától 5-ig, — a női ipariskolában pedig hétfőn d. u. 4 órától 6-ig tartatnak a vizsgák. Az iparostanonczok a rendes iskola-helyiségekben, a női ipariskola növendékei pedig a Liliom-utcai iskolában vizsgáznak, ahol a kézimunkakiállítás is megismerhető.

— Egy jeles ujpesti zongora-növendék. *Siposs Antal*, kiváló székesszékfővárosi zongoraművész zeneakadémiájának növendékei f. hó 24-én délután tartották meg vizsgálati hangversenyüket a vígadó kistermében. A vizsgálati hangversenyen közreműködő növendékek mind kitűnő eredményt mutattak föl s örömmel közöljük hogy *Winternitz Margitka* is a kitűnők közt volt s az előkelő közönség elismerése jelül kétszer kitapsolta. Zajosan ünnepelték az ősz, de mindig fiatallelkű mestert is, a kinek a „Komáromi Emlék” ezimű legujabb szerzeményét is eljátszották a növendékek.

— **Halálozások.** *Czervinai Simonics* Balázs, Pestvármegye tb. járási orvosa 77 éves korában meghalt Gödöllőn. — *Beeze Imre* f. hó 21-én 56 éves korában hosszas betegség után jobblétre szenderült; hült tetemeit f. hó 23-án kísérték ki a temetőbe, ahol az önmagával s a világgal meghasonlott ember nyugalomát nem fogja többé zavarni senki és semmi. — *Stransky Antal* volt m. á. v. főkoesimester, Ujpestenek régi polgára f. évi junius hó 23-án hosszas szenvedés után életének 62-ik évében szenderült jobblétre. Földi maradványai folyó évi junius hó 25-én d. u. 5 órakor nagy részvétellel kísértettek ki az ujpesti temetőbe. — A hazai tanügynek egy régi apostola dult ki az élők sorából. *Greizinger Márton*, aki egy félszázadon át volt Székesfehérvár városának főtanítója, f. hó 20-án élete 78-ik évében meghalt. Az elhunytban az ujpesti polgári fiúiskola igazgatója *Greizinger István* édesatyját gyászolja. A béke anyaga lengjen poraik fölött!

— **Pályázat.** Dr. *Virter* Lajos vál.püspök, vácezi generális vikárius következőket adja hírül: A világi papságra lépni kívánó tanuló ifjak felvételi vizsgálatára a vácei egyházmegyében az idén folyó évi július hó 3-án d. e. 9 órakor fog a vácezi püspöki palotában megtartatni. A felvétel a VI., VII. és VIII. osztályokból történik. Pályázóktól teljes ismerete kívánatik a magyar nyelvről, — de előnyben részesülnek a több nyelven beszélők. A felvételi vizsgálatot megelőző napon, azaz f. évi július hó 2-án folyamodók tartoznak megjelenni és déli 12 óráig bizonyítványaikát, keresztleveleiket, valamint netáni egyéb okmányaikát a püspöki hivatalban letétbe helyezni. Dr. *Virter Lajos*, ált. püspöki helynök.

SPORT.

— Az alagi nyári meetingre, mely vasárnap kezdődik, az első nevezési zárlat nagyszerűen sikerült. Egy akadályversenyre ugyanis nem kevesebb mint 19 lovat nevez-

tek, továbbá a Kétévesek versenyére 24, az Eladóversenyére 28, két handicapr 31, illetőleg 33 lovat köteleztek. Azonkívül az egyes futamokra olyan jó anyagot neveztek, hogy kitűnő meetingre van kilátás

Köszönetnyilvánítás.

Ujpest előkelő társadalma, a nemeslelkű tanúgybarátok, ez idén is elismerésre méltó jelét adták lelkes áldozatkészségüknek. A polg. fiúiskola szorgalmas és jó magaviseletű tanulóinak megjutalmazása ezéjéből a következő adományok érkeztek az intézet igazgatóságához:

Wolfner Gyula és társa, gyártulajdonosok 40 K, *Wolfner Tivadar* orszgy. képviselő 20 K, *Mautner-testvérek* és társaik gyártulajdonosok 20 K, *Egyedi Lajos* gyártulajdonos 20 K, Ujpesti takarékpénztár 10 K, Ujpesti általános önszegélyző egyesület 10 K, Összesen 110 K, melyből 37 tannló nyert könyvjutalmat.

A nemes ezél érdekében küldött adományokért hálás köszönetet mond az intézet igazgatósága.

1113. végrh. sz. 1902.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbírósnak 1902. évi V. 596 5. sz. végzése folytán *dr. Werkner Mihály* ügyvéd által képviselt *Stölzle C. fia*l cég felperes részére *Rácz Ernő* alperes ellen 160 korona 70 fillér követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1970 kor. becsült ingóságokra az ujpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Ujpesten, Rózsa-utca 18. sz. a. házban leendő megtartása határidőül 1902-ik évi július hó 21-ik napján d. u. 2 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1902. évi junius hó 21. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

819. végrh. sz. 1902.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbírósnak 1902. évi V. 64/4. sz. végzése folytán *dr. Führer Simon* ügyvéd által képviselt *dr. Fehér Mór* felperes részére *Graner Adolf* alperes ellen 200 korona követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 615 koronára becsült ingóságokra az ujpesti kir. járásbírósnak V fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Ujpesten, Löwy-utca 7. szám alatt leendő megtartása határidőül 1902. évi június hó 28-ik napján délelőtt 1/2, 10 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1902. évi junius hó 14-ik napján.

Kiss Gyula

kir. bírósági végrehajtó.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1901. évi V. 2554/6. számú végzése folytán **dr. Kohn Jakab** ügyvéd által képviselt **Kropp Kálmán** felperes részére **Rácz Ernő** alperes ellen 300 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1970 kor. beesült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, Rózsa-utca 18. szám alatti házban** leendő megtartása határidőül **1902. évi június hó 28. napján délutáni 2 órája** kitűzetik, a mikor a bíróilag lefoglalt butorok, gyógyszerári berendezés s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén beesáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1902. évi június hó 10. napján.
Polgár
kir. bírósági végrehajtó.

1038. végrh. sz. 1902.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1902. évi V. 415 5. sz. végzése folytán hivatalból képviselt **m. kir. kinstár**

felperes részére **dr. Sugár Bódog** alperes ellen 105 korona követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1753 koronára beesült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V. fenti számú végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten a községházhhoz** leendő megtartása határidőül **1902. évi június hó 30. napján délután 6 órája** kitűzetik, a mikor a bíróilag lefoglalt butorok, s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén beesáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1902. évi június hó 13. napján.
Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

Az előkelő hölgyközönség

b. figyelmébe ajánlom szalonomat, melyben a legegégánsabb és legegyszerűbb pongyola, supon és póttuzó u. m. reggeli és nappali negligé-ruhák készülnek. Fischer A.-né Teréz-körrut 41. em. 30. III. 3-4

Kiadó lakások

Ujpesten, Klauzál- és Mező-utca sarkok, gyönyörű kerttel szabad kilátással bíró és teljesen újonnan átalakított lakások azonnal kiadó.

Ugyanott egy szép pinceszé is azonnal kiadó.

Kávéház-megnyitás.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy az Árdad-uton levő

Központi Kávéház

f. évi június hó 21-én, szombaton, délelben megnyitom.

A teljesen renovált helyiség a n. é. közönség minden kényelméről gondoskodik s a bel-és külföldön szerzett számos évi tapasztalataimat is mind arra fogom felhasználni, hogy a n. é. közönség teljes megelégedését kiérdemeljem.

A zenét **Oláh Sándor** jónévű zenekara szolgáltatja.

Pontos és figyelmes kiszolgálásról gondoskodom.

A n. é. közönség pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Wechsler Miksa

kávész.

Árpád-ut 4. sz. házban üzlethelyiségek lakással s még kisebb-nagyobb lakások azonnal is kiadó.

FUCHS ANTAL ÉS JÓZSEF

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hírlapokat és műveket minden nyelvben, körleveleket, táblázatokat, esketésre, gyűlésre és egyéb meghívókat, gyászjelentéseket, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyetbeli nyomtatványokat, szállítóleveleket, falragaszokat, vonalzott üzleti könyveket, folyóiratokat stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.